

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1883. Andra Kammaren. N:o 8.

Lördagen den 10 Februari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades de i Kammarens sammanträden den 2 och 3 innevarande månad förda protokoll.

§ 2.

Upplästes ett så lydande sjukbetyg:

Att Borgmästaren Herr V. Ekenman lider af Angina faucium och på grund deraf bör hålla sig inne tills vidare, intygas.

Stockholm den 10 Febr. 1883.

K. Kjerner,
Med. Dr.

§ 3.

Föredrogs och hänvisades till Riksdagens Särskilda Utskott den af Herr *P. G. Petersson* i Brystorp uti Kammarens senaste sammanträde väckta motion, N:o 92, i fråga om afskrifning af frälseränta, som från hemman och lägenheter till enskilde utgår.

§ 4.

Förekom till behandling Stats-Utskottets Memorial N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af åtskilliga till Stats-Utskottet hänvisade motioner.

Efter föredragning af detta Memorial, deruti hemställan var gjord om öfverlemnande till Särskilda Utskottet af, bland andra, den utaf Herrar *A. P. Lind* och *J. Marcuson* inom Andra Kammaren afgifna motion, N:o 82, angående eftergift af kronans rätt till vissa kronan tillhöriga, men i jordeboken för äldre tider under skattetitel uppförda mindre hemmansdelar, anförde

Herr *A. P. Lind*: Herr Talman! Mine Herrar! Då min motion blifvit återförvisad till Kammaren för att blifva behandlad af annat

Utskott än Stats-Utskottet, ber jag att få beledsaga den med några upplysningar. För mig må motionen blifva remitterad till hvilket Utskott som helst; hoppet om framgång kan ju vara lika stort i det ena som i det andra.

Emellertid förhåller det sig med saken så, att de ifrågavarande små lotterna, hvilka numera blifvit förklarade såsom krono, varit i de äldsta jordeböckerna för Bohuslän alltifrån 1659 upptagna såsom skatte. Men på den senare tiden har man upptäckt att detta skett genom förtigande af odelskatten och för vederbörande egare hafva till straff för detta förtigande af odelskatten åtskilliga små hemmanslotter blifvit öfverförda från skatte till krono. Då nu under flera sekler eller åtminstone öfver 2¹/₂ århundrade dessa lotter förtfarande stått såsom skatte, men derefter till följd af ett sådant förtigande af odelskatten skulle öfverföras till krono, kan jag för min del icke anse detta vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande. Skall en senare egare af ett hemman eller en hemmansdel svida och lida, därför att en föregående egare för öfver 200 år sedan begått ett brott?

Enligt mitt förmenande kan icke till ett sådant förfaringssätt finnas ringaste skymt af rättvisa. Nu förhåller sig härmed så att, sedan advokatfiskalen i Kongl. Kammarkollegium stämt än den ene än den andre hemmansegaren, der han förnummit att ett sådant förtigande af odelsrätten egt rum, har ett dylikt återförande från skatte till kronotitel endast egt rum inom tre fögderier, nemligen Norrvikens, Sunnervikens och Inlands fögderier. Deremot har, enligt hvad mig blifvit benäget meddeladt, detta icke skett inom Oroust och Tjörns fögderi, ehuru enahanda förbrytelser der blifvit begångna af egarne för längre tid tillbaka. Orsaken dertill har varit att man i detta fögderi, till följd af otydlighet i de gamla jordeböckerna om den verkliga ränta och odelskatt som bort rätteligen påföras, icke kunnat utröna huru stor del af hvarje hemman som skulle omföras till krono.

Följaktligen hafva också endast hemmansegarne i de tre fögderier jag först nämnde blifvit så olycklige, under det att de inom Oroust och Tjörns fögderi sitta med full skattemannarätt till sina hemman.

Man kan lätt föreställa sig hvilket trassel och obehag samt hvilka kostnader genom ett sådant återförande från skatte till krono skola uppstå för egarne af hemmanen.

Och icke nog härmed, utan, då hemmanen till största delen redan voro pantsatta dels till hypoteksföreningar och dels till enskilde personer, gjorde dessa panträttsinnehafvare på många ställen förlust, der kronolotten var af nämnvärd beskaffenhet, enär deras säkerhet härigenom förminskades. Jag känner till och med ett fall, der panträttsinnehafvaren förlorade hela sin fordran i panten just genom en sådan öfverföring af ett hemman till krono.

Man må fritt säga att detta är en bagatell, emedan man ju alltid eger den utvägen att lösa de ifrågavarande hemmanslotterna till skatte, men detta är dock icke en sådan bagatell som mången föreställer sig, ty dermed följer en ganska vidlyftig skriftvexling, kommissions-

arfvode m. m. dylikt, som ofta faller sig mångdubbelt dyrare än sjelfva skattelöseskillingen.

Man får nemligen taga i betraktande att en stor del af folket har öfver 20 mil till residenset, der skatteköpet skall ske, och måste derfor anlita kommissionär.

Jag vill äfven nämna att på sina ställen äro dessa lotter, som blifvit omförda till krono, af så liten och obetydlig beskaffenhet att hemmansegarne säga att de icke bry sig om att skattelösa dem, utan att Kongl. Maj:t och kronan hellre får taga dem, enär de icke äro värda så mycket som löseskillingsbeloppet och dervid följande kostnader.

Jag anhåller vördsamt att det Utskott, som kommer att behandla denna min och Herr Marcusons motion, åt frågan måtte egna all den uppmärksamhet den förtjenar. Den förlust som ett tillstyrkande af vårt förslag skulle drabba staten är verkligen så obetydlig, att den icke ens förtjenar nämnas eller bör inverka på frågans lösning utan tvärt om. I motionen hafva vi glömt uppgifva nummern på den af oss återopade, vid 1880 års riksdag af Herr A. Rosenqvist väckta motion i samma fråga; den hade då nummern 74.

Dessutom får jag anhålla att Utskottet från Kammarkollegium måtte infordra de närmare upplysningar, som kunna erfordras och hvilka väl äfven af motionärerne kunnat erhållas, ehuru troligen med stor kostnad, hvilket icke drabbar Utskottet om äskade upplysningar infordras.

Vidare anfördes icke. Kammaren biföll Utskottets hemställan, i följd hvaraf de i memorialet omförmälda motionerna skulle till Särskilda Utskottet öfverlemnas; och beslöts derjemte, att det yttrande, som Herr Lind i anledning af ofvanberörda, inom Andra Kammaren väckta motion N:o 82 nu afgifvit, skulle åtfölja samma motion till Utskottet.

§ 5.

Föredrogos och biföllos, hvar för sig, Lag-Utskottets nedannämnde Memorial och Utlåtande:

N:o 2, angående öfverlemnande till Särskilda Utskottet af en till Lag-Utskottet hänvisad motion; och

N:o 3, i anledning af väckt motion om förklaring af eller tillägg till 26 kap. 1 § Byggningsbalken.

§ 6.

Följande motioner anmäldes, nemligen af:

Herr *Magnus Jonsson*, om ändring af eller tillägg till den i Kongl. Maj:ts proposition N:o 20 föreslagna förordning, angående skyldighet för ny egare af jord att svara för utflyttningsbidrag m. m., som vid laga skifte blifvit bestämdt; och

Herr *A. Magnusson*, om revision af vissa delar af Regeringsformen och Successionsordningen.

Dessa motioner, af hvilka den förra erhöll ordningsnummern 93 och den senare ordningsnummern 94, bordlades.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr <i>J. Boman</i>	under	4 dagar från och med den 12 Febr.
» <i>N. J. Boström</i>	»	12 » » » 14 »
» <i>P. G. Sandberg</i>	»	8 » » » 16 »
och » <i>A. Hansson</i>	»	10 » » » 17 »

§ 8.

Herr Talmannen hemställde, under återopande af derom mellan Herrar Talmän träffad öfverenskommelse, huruvida Kammaren ville besluta att i sammanträdet nästa lördag den 17 i denna månad företaga val af de tjugufyra valmän, hvilka, jemte ett lika antal från Första Kammaren, hade att välja Riksdagens Justitieombudsman och hans efterträdare, äfvensom sex suppleanter för nämnde valmän; och biföll Kammaren denna hemställan.

§ 9.

Justerades protokollutdrag; hvarefter Kammarrens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.